

VERKSAMHETSBERÄTTELSE MALMÖ HÖGSKOLAS BIBLIOTEK

2017

Verksamhetsberättelse för Malmö högskolas bibliotek 2017

Malmö högskolas bibliotek – för utbildning, forskning och samverkan

- ansvarar för och utvecklar den vetenskapliga informationsförsörjningen
- samordnar och ger stöd till den vetenskapliga publiceringen och bibliometrin
- utvecklar studenters, lärares och forskares medie- och informationskompetens och bidrar i den pedagogiska utvecklingen
- ansvarar för och utvecklar lärandemiljön i biblioteket
- är ett offentligt bibliotek som samverkar med olika samhällsaktörer

INLEDNING

Det har varit ett händelserikt år, som alltid när det gäller biblioteksverksamhet. Bibliotek är i ständig utveckling och det är viktigt för oss att tillsammans med våra olika användare och målgrupper förändra och förbättra det vi gör i form av olika funktioner och stöd. Hela Malmö högskola förberedde sig på att vid årsskiftet 2017/2018 stiga in i en ny fas som universitet. Från bibliotekets sida har vi också deltagit i diskussionerna som lett fram till en ny strategi som ska gälla fram till 2022. När vi blickar bakåt på de aktiviteter som präglat 2017 är det tydligt att det finns mycket att basera arbetet i för att utveckla det nya universitetsbiblioteket.

I bibliotekets olika verksamheter har det digitala på många sätt återkommit, som i arbetet med läresurser, tillgång till fler e-medier, förbättringar av sökgränssnitt, uppgraderingar och utvärderingar av system, stöd för e-arkivering av uppsatser och etablering av verksamhet kring digital forskningsdata. Det digitala går dock hand i hand med det fysiska och materiella och mötena med studenter, forskare och lärare. Det ser vi komma till uttryck i det pedagogiska utvecklingsarbetet, insatserna för hur vi aktivt möter användare i informationsdiskarna, dialogen med forskare om vetenskaplig kommunikation och seminarier och workshoppar för forskarstuderande.

Vi arbetar ständigt med våra lärandemiljöer och skapar förutsättningar för kunskapsutveckling och kunskapsproduktion genom inspirerande och varierade arbetsplatser. Förra året kom det nya möbler och en omfattande berså, samt nya arrangemang för möten, till exempel Forskarnas galleri som använder biblioteksrummet för forskningskommunikation genom utställningar.

Förändring och utveckling går inte att göra kontextlöst och vi arbetar nära andra aktörer på lärosätet och tillsammans med andra bibliotek och organisationer. Det är fantastiskt att se tillbaka på allt som åstadkommits. Nu går vi in i nästa fas tillsammans med alla på Malmö universitet och fortsätter bygga universitetsbiblioteket på samarbeten, möten, lärande, tillgång till informationsresurser och användbara och inspirerande forsknings- och lärandemiljöer – såväl digitala som fysiska.

Sara Kjellberg, bibliotekschef

LÄRANDESTÖD

Undervisningsteamet har arbetat med digitala läresurser och gjort flera instruktionsfilmer till webben om ämnen som nyckelord och hur man söker i Libsearch. Nu finns också en pedagogisk guide på bibliotekets webb som beskriver vad som kännetecknar olika typer av tidskrifter. Dessutom har nya sökguider tagits fram, bland annat en för miljövetenskap och en som riktar sig till skolor som vill besöka Malmö universitetsbibliotek.

Vad kännetecknar olika tidskrifter?			
Som student förväntas du hänvisa till vetenskapliga källor i dina arbeten. En viktig källa till forskning är den vetenskapliga tidskriften. Här publicerar forskare sina vetenskapliga studier och forskningsresultat i form av vetenskapliga artiklar. För att veta om en artikel är vetenskaplig behöver du veta i vilken typ av tidskrift den har publicerats. I denna översikt redogör vi för de utmärkande dragen för den vetenskapliga tidskriften i förhållande till andra typer av tidskrifter.			
Exempel på tidskrifter:	Vetenskaplig tidskrift:	Facktidskrift:	Populärvetenskaplig tidskrift:
			
Exempel på artiklar:	APPLIED PSYCHOLOGY: http://online.libraries.wednet.edu/psyc/mah/se/dm/20.1111/7.1758 01924-2013.019003.x.html Inläggning med Mott datorid testet	PSYKOLOGTIDNINGEN: http://psykologtidningen.se/pdf/pdf-arkiv/2015-4-Mindfulness-basada-effekt-moen-mer-forskning-behov.pdf	MODERN PSYKOLOGI: https://modernpsykologi.se/2014/03/17/mindfulness-enligt-neurovetenskapligt
Form & layout:	Innehåller sällan foton, bilder eller annonser	Innehåller foton, bilder och färgtryck	Ofta färgglad design. Innehåller mycket bilder, blankt papper, annonser
Artikelförfattare:	Forskare	Journalister, yrkesverksamma, ibland forskare	Journalister, ibland forskare
Målgrupp:	Framförallt forskare (men även övriga som vill ta del av forskningsresultat)	Yrkesverksamma inom fältet	Intresserad allmänhet
Syfte:	Publicera och sprida forskningsresultat	Rapportera om aktuella frågor och trender inom fältet	Presentera vetenskapliga rön på ett lättillgängligt sätt
Innehåll:	Frimst vetenskapliga artiklar	Reportage, analyser (kan vara baserat på forskning), notiser, inspiration, branschrelaterade annonser	Reportage, notiser, annonser

Ett lärarlag har arbetat strategiskt med hur blivande lärare förbereds för att kunna möta elever i skolan och skapa lärandeaktiviteter kring källkritik och informationssökning. På vilket sätt kan skolan se skolbiblioteket som pedagogisk samarbetspartner i detta arbete? Dessa frågor har lyfts i programrådet för grundlärarutbildningen och ämneslärarutbildningen. Resultatet har blivit att biblioteket, tillsammans med lärare på LS, medverkat till att det nu finns inslag om skolbibliotekets roll på grundlärarutbildningen.

Flera kollegiala aktiviteter med pedagogiskt tema arrangerades under året, exempelvis en spanarverkstad om sökkritik. Biblioteket har också samarbetat med kolleger på SUS, bland annat med en gemensam sökklubb om söksträngar i systematiska översikter.

MEDIER OCH SAMLINGAR

Biblioteket kartlade under hösten forskares kostnader för att publicera open access-artiklar i hybridtidskrifter. Kartläggningen är en del av ett större nationellt pilotprojekt som på sikt syftar till att minska prenumerationskostnaderna för tidskrifter.

Flera nya resurser testades på biblioteket under 2017, exempelvis strömmande filmer via tjänsten Kanopy. Vi har också testat och skrivit ett ettårigt avtal med Reprint Desk. Det är en artikelbeställningstjänst som levererar pdf:er direkt till beställaren, och därmed underlättar arbetet för den fjärrlånande bibliotekspersonalen. Tanken är att tjänsten ska användas för att få tag i artiklar som är svåra att hitta på annat sätt.

Biblioteket har också exporterat sin katalog till Libris. Det innebär att Libris nu har uppdaterade uppgifter om vårt tryckta material, så att det bättre stämmer överens med vårt faktiska bestånd.

SYSTEM

Bibliotekets systemlandskap utvecklas ständigt och 2017 var inget undantag. När det gäller våra lokala system så förändrades sökverktyget Libsearch i såväl gränssnitt som funktionalitet. Ändringarna är ett resultat av en användarundersökning som genomfördes under 2017.

Malmö University Electronic Publishing (MUEP) uppgraderades till en ny version av open source-programvaran Dspace. Detta innebär att det nu finns förutsättningar för att enklare importera forskarnas publikationer från externa databaser samt implementera författarID (till exempel ORCID) i MUEP.

Våra system påverkas också av vad andra gör. Kungliga Biblioteket arbetar sedan ett par år tillbaka med ett stort utvecklingsprojekt, Libris XL. Målet är att förnya hela Libris systemarkitektur för att bättre anpassas till stora dataflöden. Det här berör alla bibliotek och under 2017 har Malmö universitetsbibliotek arbetat med förberedelser för övergången till Libris XL. I samband med detta påbörjades också övergången till RDA för katalogisering på Malmö universitetsbibliotek. RDA står för Resource Description and Access och är en katalogiseringsstandard som är anpassad till den digitala utvecklingen.

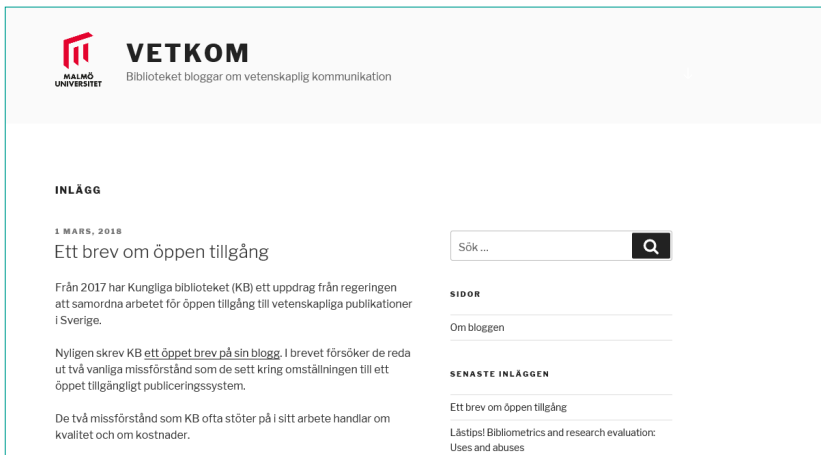
Under året har biblioteket också påbörjat en analys av de system som används, för att bland annat undersöka vad vi behöver och vad som fungerar bra respektive mindre bra.

ERM-systemet Verde (ERM står för Electronic Resource Management) utvecklas inte längre av ägaren och biblioteket undersöker därför andra alternativ. Under 2017 har open source-verktyget Coral testats. Vi ingår också i ett utvecklingsprojekt, tillsammans med ett fåtal andra bibliotek bland annat Stanford University, där företaget Subscription People använt processerna kring våra e-resurser för att skapa ett nytt ERM-system.

PUBLICERING

I september lanserades bloggen VetKom – Biblioteket bloggar om vetenskaplig kommunikation för att lyfta och sprida diskussionen kring publiceringsfrågor och vetenskaplig kommunikation. Team publicering ansvarar för bloggen, och teammedlemmarna turas om att skriva inlägg.

blogg.mah.se/vetkom/

VETKOM
Biblioteket bloggar om vetenskaplig kommunikation

INLÄGG

1 MARS, 2018

Ett brev om öppen tillgång

Från 2017 har Kungliga biblioteket (KB) ett uppdrag från regeringen att samordna arbetet för öppen tillgång till vetenskapliga publikationer i Sverige.

Nyligen skrev KB [ett öppet brev på sin blogg](#). I brevet försöker de reda ut två vanliga missförstånd som de sett kring omställningen till ett öppet tillgängligt publiceringssystem.

De två missförstånd som KB ofta stöter på i sitt arbete handlar om kvalitet och om kostnader.

SÖK
Sök ...

SIDOR
Om bloggen

SENASTE INLÄGGEN
Ett brev om öppen tillgång
Lästips! Bibliometrics and research evaluation: Uses and abuses

Sedan några år tillbaka avsätter rektor årligen medel till författaravgifter som ska täcka kostnader i samband med open access-publicering. Biblioteket administrerar detta och under 2017 beviljades 33 ansökningar. Det fanns initialt 350 000 i anslag, men det utökades med 50 000 under hösten för att kunna täcka hela årets behov.

Biblioteket har haft en deltagare i arkivets projekt kring digitalisering av studentuppsatser på samtliga fakulteter. Uppsatsflödet från student via examinator till studieadministratör är nu digitaliserat och MUEP används som ett mellanlager i väntan på det kommande E-arkivet. De nya rutinerna för hantering av uppsatser på Malmö universitet infördes, enligt tidsplanen, den 1 januari 2018.

En viktig verksamhet är att svara på en stor mängd frågor om publicering och vetenskaplig kommunikation från universitetets forskare. Ofta är det komplexa frågor och bibliotekarier utforskar nya frågeställningar tillsammans med forskarna. Under 2017 kom drygt 400 frågor om publicering via ärendehanteringssystemet. Dessutom kontakter universitetets forskare ofta biblioteket direkt via telefon eller mejl.

UTVECKLING AV FORSKARSTÖD

En stor del av bibliotekets personal är engagerad i både doktorand- och forskarstöd, men stödet till doktorander koordineras av arbetslag forskarutbildning. Det bildades när Doktorandsstödsprojektet avslutades 2016. Under 2017 har arbetslaget arbetat för att marknadsföra stödet inom universitetet genom samarbete och dialog med nya forskarskolor, doktorandkår, forskningsutbildningskoordinator och handledarkollegier. En av medlemmarna i arbetslaget är också representant i forskningsutbildningsutskottet.

Biblioteket har erbjudit workshoppar på olika teman, exempelvis strategiska val vid publicering, hantering av forskningsdata, referenshantering i olika program, ämnesinriktad informationssökning i specifika databaser och strategier för systematiska sökningar. Parallellt med detta utbud kan man som doktorand också boka ett enskilt möte med en bibliotekarie för att få hjälp med informations-sökning, open access eller avhandlingsmallen. Alla nyantagna doktorander har under året dessutom erbjudits en introducerande handledning av bibliotekarie.

Arbetslag forskningsdata startades i början av året efter att projektet Tillgängliggörande av forskningsdata 2016 avslutats. Arbetslaget har tre medlemmar som gett basal rådgivning kring datahanteringsplaner och tillgängliggörande av forskningsdata, samt bevakat utvecklingen kring Svensk Nationell Datatjänsts (SND) omvandling till nationell infrastruktur i konsortieform. Under året har ett antal sidor publicerats på webben rörande forskningsdata. Arbetslaget har också varit involverat i den universitetsövergripande processen Stödja forskning.

OFFENTLIGT BIBLIOTEK

I slutet av 2016 fick biblioteket ett anslag på 400 000 kronor från Riksbankens jubileumsfond. De externa projektmedlen skulle användas till att utveckla Forskarnas galleri, där delar av universitets forskning synliggörs genom utställningar på biblioteket. Dessa skapas av bibliotekarier och forskare tillsammans. Forskarnas galleri arbetade med flera uppmärksammade utställningar under året: på våren presenterade sexologerna och centrum för sexualitetsstudier sin verksamhet i utställningen 6 om sex och på hösten var det vernissage för SPACE & PLACE, där forskare från olika institutioner bidrog med forskning om social hållbarhet i Malmö.

Under året fick Orkanenbiblioteket nya möbler och den nordöstra hörnan ut mot havet kallas nu Bersån. Där finns slingrande gröna soffor med plats för både samtal och studier. Nya grupparbetsplatser med ljudabsorbenter, nya fåtöljer och omklädda soffor i nischerna blev också en del av den nya miljön. Studentdatorerna har bytts ut på samtliga bibliotek.

ARBETSMILJÖ, ORGANISATION OCH PERSONAL

Under våren utvärderades bibliotekets organisation som trädde i kraft 2015. Bibliotekschefen Gunilla Lilie Bauer gick i pension i juni efter fyra år på posten, ett par månader efter att avdelningschef Peter Nilén slutat för att gå vidare till en annan tjänst. Det innebar att biblioteket hade flera tillförordnade chefer under hösten. Arbetet med att rekrytera en ny bibliotekschef avslutades strax före jul då det stod klart att Sara Kjellberg skulle bli ny chef från årsskiftet på ett två-årigt uppdrag som tillförordnad.

KOMPETENSUTVECKLING

Biblioteket har fortsatt sin mångåriga tradition med kompetensfredagar och gick också vidare med temat från 2016, Sök och möt. Spanarverkstad om sökkritik och möjlighet för personalen att lära sig filma var några av aktiviteterna. Under våren arbetade också hela bibliotekspersonalen med normkreativitet, ett arbete i flera steg som bestod av både teori och gruppdiskussioner.

STATISTIK

2017

Antal undervisningstimmar:	395 (2016: 409, 2015: 365)
Antal deltagande studenter i undervisningen:	5614 (2016: 7106, 2015: 5000)
Antal bokade handledningar:	209 (2016:195 2015:185)
Antal workshops för doktorander:	13
Antal deltagande doktorander:	43
Antal handledningar med doktorander:	24
Antal talbokshandledningar:	133 enskilda + 114 drop in
Initiala hemlån (ej omlån):	101 357 (2016: 101 240, 2015: 111 434)
Antal tryckta böcker:	144 942 (2016: 143 235, 2015: 142 632)
Antal nyförvärv tryckta böcker:	4837 (2016: 5624, 2015: 5272)
Antal e-böcker:	218 069 (2016: 170 307, 2015: 176 854)
Antal forskningspublikationer publicerade i MUEP:	10 364 (2016: 8894 2015:7955)
Antal studentuppsatser publicerade i MUEP:	11 565 (2016: 9912 2015: 9006)
Antal poster i Swepub från mah med utgivningsår 2017:	905 (2016: 674)

Antal deltagande studenter i undervisningen var 7106 (2016) och 5000 (2015).
Antal bokade handledningar va 195 (2016) och 185 (2015).

PUBLIKATIONER OCH PRESENTATIONER

2017-12-04

Pernilla Fröjdth och Jenny Magnusson: **Presenterat bibliotekets arbete med digitala lärobjekt på SFIS Syds halvdag om digitala lärobjekt på bibliotek.**

2017-01-11

Sara Kjellberg, Karin Sedvall, Pablo Tapia Lagunas (2017).

Vägen från policy till praktik: ett studiebesök i Edinburgh Universitetsbiblioteks forskningsdatauniversum.

Revy: tidsskrift for Danmarks forskningsbiblioteksforening, 1 (40).

2017-02-03

Jonas Fransson, Sara Kjellberg, Karin Sedvall, Ola Tengstam, Pablo Tapia Lagunas, Madeleine du Toit, Jenny Widmark, Tomas Holmström, & Hanna Höie (2017).

På väg mot ett forskarstöd kring hantering och tillgängliggörande av forskningsdata. Skrifter Från Malmö Höskolas Bibliotek, (8), 1-51.

2017-04-10

Kristina Ericson, **Presentation: PhD student support at the Library - from generic courses to contextual learning.**

Konferens: Librarians' Information Literacy Annual Conference, 10-12 April, Swansea, Wales.

Jenny Magnusson, Jessica Zaar & Åsa Tosting,

Poster: Improving information literacy instruction through reflection.

Konferens: Librarians' Information Literacy Annual Conference, 10-12 April, Swansea, Wales.

2017-05-11

Sara Kjellberg & , Jonas Fransson,

Presentation: Forskningsdata är en fråga för biblioteken -

Vi reder ut begreppen. Konferens: Biblioteksdagarna 2017, Växjö.

2017-06-01

Karin Ericson Lagerås & Ola Tengstam

Presentation: Urval och tillgängliggörande av OA-böcker i katalog- och discoverysystem.

Konferens: Förvärv i en föränderlig tid, 1 juni 2017, Stockholm

Lotta Hertzberg, **Poster: TERMS på MAH**

Konferens: Förvärv i en föränderlig tid, 1 juni 2017, Stockholm.

2017-09-27

Lisa Bergenäs, **Presentation: Diskquiz - ett enkelt sätt att lära och prata om rutiner i infodisken**

Jessica Zaar, **Presentation: Studenternas galleri**

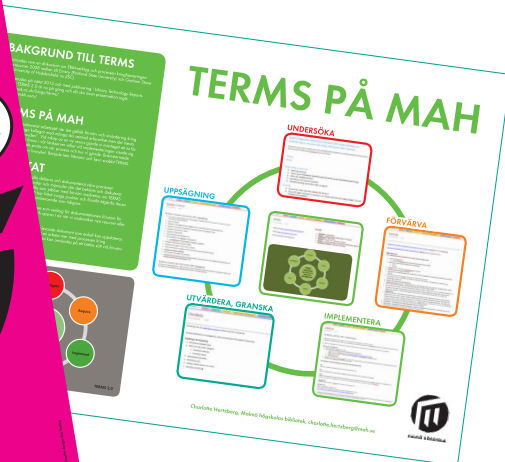
Sara Kjellberg, **Presentation: Forskarnas galleri**

Ewa Stenberg, **Presentation: Kompetensfredagar - utveckling tillsammans**

Konferens: ChALS 2017 - "Creativity at Work" 27 september, 2017, Göteborg

2017-11-08

Linda Trygg, **Presentation: "Full text only låter farligt, som en återvändsgränd" - användarundersökning av EDS på Malmö högskolas bibliotek**
EDS Nordic User Groups temadag "Användaren i fokus", 8 november 2017, Norrköping

REPRESENTATION

Lokalt

Rektors ledningsgrupp	Gunilla Lilie Bauer/ Hanna Wilhelmsson
Utbildningsberedningen	Ewa Stenberg
Samverkansberedningen	Annsophie Olsson
Forskningsberedningen	Sara Kjellberg/ Jonas Fransson
Forskarservicenätverket	Sara Kjellberg/ Jonas Fransson
Referensgruppen för breddad rekrytering	Helen Rasmussen
Minternet	Annsophie Olsson
Lärandemiljögruppen	Annsophie Olsson
Redaktionsråd för studentnyhetsbrevet	Eva Tornbjær

Regionalt, nationellt och internationellt

Lärosäten Syd	Ewa Stenberg
Regionala biblioteksrådet i Skåne	Gunilla Lilie Bauer/ Sara Kjellberg
INCLUDE – Nationellt nätverk för breddad rekrytering inom högre utbildning	Helen Rasmussen
SUHF Forum för bibliotekschefer, styrgruppen	Gunilla Lilie Bauer (till 30 juni)
SUHF Arbetsgruppen för bibliometri under	
Forum för bibliotekschefer	Hampus Rabow
Svensk Biblioteksörening, Region Syds styrelse	Ewa Stenberg (ordförande)
IFLA (The International Federation of Library Associations and Institutions), Continuing Professional Development & Workplace Learning Section	Ewa Stenberg

webbadress: www.mah.se/bibliotek

Maj 2018

MALMÖ HÖGSKOLA